

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Важливою складовою потенціалу підприємства є виробничий потенціал, ефективне використання якого дозволяє підприємству значно вплинути на його конкурентоспроможність.

Виробничий потенціал підприємства являє собою систему взаємопов'язаних елементів, які виконують різні функції у процесі забезпечення випуску продукції та досягнення інших цілей розвитку підприємства.

Для визначення виробничого потенціалу в різних концепціях використовують різні підходи. Щодо визначення розміру виробничого потенціалу сформовано три основних підходи до нього: ресурсний (або обліково-звітний), структурний (функціональний) та цільовий (проблемно-орієнтований).

1. Ресурсний підхід, зорієнтований на визначення виробничого потенціалу як сукупності виробничих ресурсів, визначає його величину як суму фізичних і вартісних оцінок окремих його складових.

2. Структурний підхід, зорієнтований на визначення раціональної структури виробничого потенціалу підприємства, визначає його величину, виходячи з прогресивних норм і нормативних співвідношень, заданих найбільш досконалими технологіями, організацією виробництва загалом і окремих підсистем підприємства, що використовуються в галузі.

3. Цільовий (проблемно-орієнтований) підхід, спрямований на визначення відповідності наявного потенціалу досягненню поставлених цілей, визначає його величину як рівень відповідності окремих складових потенціалу необхідному уявленню про склад, структуру та механізми функціонування потенціалу для виготовлення конкурентоспроможності продукції, який

знаходить відображення в нормативних «деревах цілей» з широким спектром локальних і системних оцінок окремих елементів та взаємозв'язків.

Незважаючи на існуючі дослідження науковців, залишаються недостатньо розробленими питання визначення поняття ефективності використання виробничого потенціалу та питання до методичного підходу до управління цією ефективністю для забезпечення досягнення загальної мети підприємства.

У сучасному економічному тлумачному словнику дається таке визначення категорії ефективність: «ефективність – це відносний ефект, результативність процесу, операції, проекту, який визначається як відношення ефекту, результату до витрат, що його обумовили».

Важливо відмітити, що ефективність може змінюватися залежно від цілей оцінки, тобто будь-яке суб'єктивне переважання може змінити висновок про ефективність процесу або явища, тому ефективність можливо сприймати як суб'єктивну, особистісну оцінку.

Ефективність виробництва, використання виробничого потенціалу характеризує раціональне використання фінансових, матеріальних, людських та інших економічних ресурсів, функціональна роль ефективності полягає у відображенні рівня й динаміки його розвитку, якісної та кількісної сторони цього процесу. Щодо виробничого потенціалу, ефективність його використання є комплексною характеристикою кінцевих результатів використання економічних ресурсів за визначений період часу для забезпечення розвитку як безпосередньо виробничого потенціалу, так і підприємства в цілому на основі інвестиційно-інноваційної діяльності, що є функціональною частиною структури виробничого потенціалу, та яка забезпечує і характеризує спрямованість до розвитку.

Список літератури: 1. Толковый словарь рыночной экономики / под рук. к.ю.н, доц. В.П. Тарасова / ред. Ф.А. Крутикова. – М. : «Глория», 1993. – 301 с. 2. Шишков Г.Н. Эффективность деятельности предприятия [Електронний ресурс] / Г.Н. Шишков. – Режим доступу: http://www/anp.ru/books/m5/3_3.htm. 3. Донец Ю.Ю. Эффективность использования производственного потенциала. - Киев.: Знание, 1998. - 123 с. 4. Ішук С. Концептуальні засади формування та розвитку виробничого потенціалу промислових підприємств // Регіональна економіка. – 2005. – №3.